

Μια καινούργια γνωριμία. Ή ένα καινούργιο πρόσωπο μιας παλιάς γνωριμίας: ο **Δημήτρης Γράψας**, που οι εκδόσεις Καστανιώτη παρουσιάζουν το πρώτο του μυθιστόρημα με τίτλο **Η λευκή κουρτίνα**.

του **Θανάση Σκαμνάκη**

Ο Χ. είναι το πρόσωπο του μυθιστορήματος. Νέος, ανέμελος, σχεδόν αδιάφορος, «γειωμένος», ο οποίος ξαφνικά «χάνεται», «απογειώνεται» βρίσκεται μπλεγμένος σε ένα παιχνίδι απαγωγής που δεν ξέρεις τι είναι, κι ούτε κι εκείνος ξέρει, πραγματικότητα ή δημιουργήμα της φαντασίας του; Ο Χ., κρατούμενος σε ένα πράσινο δωμάτιο, χωρίς να μπορεί να ξεκαθαρίσει τι είναι αυτό που του συμβαίνει, ποιες δυνάμεις τον κρατούν αιχμάλωτο και, κυρίως, χωρίς να ξέρει το λόγο, προσπαθεί να επιβιώσει, να αντισταθεί και να διαφύγει. Κάνει το ένα λάθος μετά το άλλο, αναζητεί στις αναμνήσεις του απάντηση και σωτηρία, υποτάσσεται για να εξευμενίσει τους άγνωστους δεσμοφύλακές του, στήνει παγίδες για να τους αποκαλύψει, αλλά ο άορατος εχθρός ελέγχει τα πάντα. Και ο άγνωστος φόβος κυριαρχεί και τον καθηλώνει.

Αιχμάλωτος σε έναν κόσμο της φαντασίας; Αιχμάλωτος στον διαδικτυακό κόσμο; Αιχμάλωτος των αυταπατών του; Ή αιχμάλωτος σ' έναν κόσμο τερατώδη, που οι μηχανισμοί του υπερβαίνουν την ανθρώπινη δύναμη και θέληση, που εγκλωβίζουν μυαλό και προσωπικότητα, που υπαγορεύουν τις θελήσεις τους; Πώς μπορείς να βγεις από αυτό το τούνελ του τρόμου, ποια λευκή κουρτίνα ανεμίζει και σε προκαλεί;

Ο συγγραφέας στήνει ένα σκηνικό παραβολής όπου σε ένα φανταστικό επίπεδο συμβαίνουν όσα στην καθημερινή ζωή, σε πυκνό συμβολισμό και χρόνο. Γράφει σε ένα σημείο για τον Χ.: «Σφίχτηκε. Έπρεπε να ζήσει. Κι αυτό δεν μπορούσε να γίνει μόνο με την υπόσχεση μιας μελλοντικής λύτρωσης. Πώς θα πέρναγε την υπόλοιπη ζωή του; Μουγγός και άβουλος, περιμένοντας παθητικά και για πάντα γεγονότα που κανείς δεν του εξασφάλιζε ότι θα έρχονταν;»

Σημειώνω χαρακτηριστικά στοιχεία: Ήταν αιχμάλωτος και δεν μπορούσε να βρει καμιά λογική εξήγηση για την κατάσταση, φοβόταν, αν η συμπεριφορά του δεν θεωρείτο υποδειγματική από τους δεσμοφύλακές του τότε θα μπορούσε να συμβεί το οτιδήποτε, οπότε ο φόβος τον καθηλώνει και τον οδηγεί στην υποταγή. Μοναξιά, δεν τον αναζητεί κανείς (κάποτε το τηλέφωνό του δεν σταματούσε να χτυπά). Έλεγχος των ενεργειών του στον υπολογιστή, όπου υπάρχουν επιτρεπόμενες και μη επιτρεπόμενες ενέργειες, στις δεύτερες ανήκουν εκείνες με τις οποίες μπορείς να ανακαλύψεις τον εαυτό σου και να επικοινωνήσεις ουσιαστικά με τους άλλους, αλλά εκείνοι, οι άορατοι, ελέγχουν τι φεύγει και τι δεν φεύγει από τον υπολογιστή, επιτρέπονται μόνο οι ακίνδυνες ενασχολήσεις, ο υπολογιστής είναι ένα ακόμα δόλωμα που καθιστά τη φυσική του παρουσία περιττή, τώρα μπορούν να κάνουν ό,τι θέλουν εν ονόματί του, χωρίς να χρειάζονται τον ίδιο. Λέει ο Χ.: «για εκείνους τα πάντα είναι προσχεδιασμένα, ενώ για μένα πρωτόγνωρα», «μου είναι παντελώς αδύνατον να αντιμετωπίσω αυτόν τον μηχανισμό που θεριεύει μπροστά μου. Κάποιος έχει φτιάξει ένα λογαριασμό και παριστάνει ότι είμαι εγώ στο διαδίκτυο, τη στιγμή που δεν μπορώ να κάνω τίποτα για να το διαψεύσω...». Έχουν κλέψει ακόμα και τις σκέψεις του.

Έτσι μέσα από την παραβολή περιγράφει καταλεπτώς έναν θεόρατο μηχανισμό επιβολής πάνω στις θελήσεις και την ύπαρξη των νέων ανθρώπων.

Υπάρχει απάντηση; Δεν ψάχνει και δεν έχει εύκολη λύση, ο συγγραφέας. Δεν απλουστεύει την

πραγματικότητα για να την χωρέσει στην επιθυμία ή στο πολιτικό πρόταγμα.

Όλο το μυθιστορημα μιλάει με γλώσσα σαφή, απλή, χωρίς περίτεχνα σχήματα, αλλά με νεανικό σφρίγος, και δεν κραυγάζει ούτε μια φορά. Κι αυτό τηρεί με ειλικρίνεια και συνέπεια και στην προσπάθεια να βρει τη λύση στο δράμα.

Είναι εξαιρετικά ενδιαφέρον, και από αυτή την άποψη, το πώς, στο τέλος, ο Χ. διαχειρίζεται την ελευθερία του.

Λύσεις λοιπόν δεν υπάρχουν. Λύσεις βρίσκονται στη μνήμη, στη γνώση, στην επικοινωνία, στην προσπάθεια, στη μη υποταγή, στην υπερνίκηση του φόβου. Πώς; Η απάντηση βρίσκεται σε ένα παλιό σημείωμα του Χ.: «Θυμάσαι τους μιγαδικούς αριθμούς; Εκείνο το μαθηματικό σύνολο που δεν είναι τίποτα άλλο από το πάντρεμα πραγματικών αριθμών με κάποιους που άλλοτε οι άνθρωποι δεν γνώριζαν κι έτσι και τους ονόμασαν φανταστικούς. Αργότερα αποδείχτηκε, βέβαια, πως τίποτα το φανταστικό δεν είχαν, χρειαζόταν όμως μια υπόθεση πέρα απ' όσα φάνταζαν πραγματικά. Μια υπόθεση που θα αμφισβητούσε τα όρια μιας δυσμένης πραγματικότητας... Μια τέτοια υπόθεση θέλω να βρω κι εγώ. Να γυρέψω δρόμους που δεν έχουν περπατηθεί. Κι από κει να ψάξω να βρω πού στρίψαμε λάθος - εγώ, εσύ και τόσοι άλλοι. Να σκεφτώ σαν να 'ναι τα πάντα ανατρέψιμα, σαν να μπορούν να ξεκινήσουν όλα και πάλι απ' την αρχή. Μα αν δεν τα καταφέρω και χαθώ, δεν θέλω να πιστέψεις ποτέ πως δεν έψαξα, πως είπα ψέματα. Γιατί τίποτα τόσο ισχυρό δεν είναι ψεύτικο. Κι αν εκφέρεται με τρόπους που δεν φαντάζουν αληθινοί, είναι γιατί ως αληθινό ορίζουμε μόνο ό,τι έχουμε την εμπειρία για να το καταλάβουμε. Υπάρχει όμως και το μιγαδικό επίπεδο. Κι είναι εδώ, δίπλα μας. Η απρόοπτη κι ευλογημένη συνάντηση με τη μέθεξη του φανταστικού που δεν είναι φανταστικό, η περιφρόνηση των ορίων του κάθε φορά πραγματικού».

Γράφει ένα μανιφέστο της γενιάς του στις τελευταίες λέξεις. Μ' έναν τρόπο που δεν είναι τρόπος μανιφέστου.

(Φωτογραφία του Παναγιώτη Φραντζή)

Πηγή: **ΠΡΙΝ**